

Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

<https://valodaskonsultācijas.lv/lv/questions/638>

Jautājums

Vai latviešu literārajā valodā var teikt **sakarā ar**?

Atbilde

Atsevišķos gadījumos šī konstrukcija ir lietojama.

„Ja šādu konstrukciju tekstā ir daudz vai tās lietotas nevietā, teksts veidojas neskaidrs.

Šo konstrukciju lietojums pieļaujams lietišķajā stilā, izsakot iemeslu: *atbrīvot no darba **sakarā ar** aiziešanu pensijā; piešķirt pabalstu **sakarā ar** grūtiem materiāliem apstākļiem; apbalvot **sakarā ar** 50 gadu jubileju; paplašināt ražošanu **sakarā ar** pieaugošo pieprasījumu.*

Ja konstrukcija **sakarā ar**... norāda uz cēloni, tās vietā labāk izvēlēties citu izteiksmi: ***sakarā ar** sliktajiem darba apstākļiem daudzi strādnieki no darba aiziet → slikto darba apstākļu dēļ daudzi strādnieki no darba aiziet; sliktie darba apstākļi veicina strādnieku aiziešanu no darba.*

Sakarā ar lielo sabiedrisko slodzi cieta darbs → lielā sabiedriskā slodze traucēja veikt darbu. **Sakarā ar** neparedzētajiem apstākļiem jautājuma izlemšana ieilga → neparedzēto apstākļu dēļ jautājuma izlemšana ieilga; neparedzētie apstākļi kavēja (paildzināja) jautājuma izlemšanu. *Kvarcs **sakarā ar** tā vērtīgajām īpašībām zinātnē un tehnikā ir neaizstājams → tā kā kvarcam ir vērtīgas īpašības, tas ir neaizstājams zinātnē un tehnikā.* Ir gadījumi, kad cēloņa nozīmē **sakarā ar**... lietots pilnīgi nevietā: *sakarā ar saaukstēšanos viņam ir iesnas → viņš saaukstējās un dabūja iesnas. **Sakarā ar** angīnu bērnam paaugstinājās temperatūra → bērns saslima ar angīnu, un viņam paaugstinājās temperatūra; angīna izraisīja bērnam temperatūras paaugstināšanos. **Sakarā ar** ugunsgrēku viņi palika bez pajumtes → ugunsgrēkā viņi zaudēja pajumti; izcēlās ugunsgrēks, un viņi palika bez pajumtes.*

Cita konstrukcija jāizvēlas arī tajos gadījumos, kad vārdu savienojums **sakarā ar**... kopā ar sekojošo lietvārdu teikumā ir papildinātāja funkcijā: *viņam ir kas sakāms **sakarā ar** prēmiju → viņam ir kas sakāms par prēmiju. Viņš deva rīkojumus **sakarā ar** uguņošanu → viņš deva rīkojumus par uguņošanu (par uguņošanas norisi)”.*

Avoti

Konsultants. Palīglīdzeklis valodas praksē. 7. laidziens. Rīga : Avots, 1988,28. lpp.

